

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/105032,Uroczystosc-odslonienia-tablicy-poswieconej-Halinie-Konopackiej-i-plk-dypl-ignac.html>
06.03.2026, 01:00

Uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej Halinie Konopackiej i płk. dypl. Ignacemu Matuszewskiemu – Warszawa, 14 sierpnia 2020

14 sierpnia 2020 r. na warszawskiej Ochocie, w przeddzień obchodów 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej, zastępca prezesa IPN Jan Baster wraz z dyrektorem WBH dr. hab. Sławomirem Cenckiewiczem oraz z prof. Tadeuszem Mostowskim i Tomaszem Słowińskim odsłanili tablicę upamiętniającą Halinę Konopacką i płk. dypl. Ignacego Matuszewskiego.

14.08.2020

Uroczystość odbyła się przy ul. Filtrowej 69, gdzie przed laty mieszkał bohater polskiej

niepodległości, jeden z najwybitniejszych, a zarazem najbardziej niedocenianych polityków polskich XX wieku, oraz jego żona, pierwsza dama polskiej lekkoatletyki w II Rzeczypospolitej. Inicjatywę uczczenia pierwszej polskiej złotej medalistki olimpijskiej Haliny Konopackiej oraz współtwórcy polskiego wywiadu i ministra skarbu płk. Ignacego Matuszewskiego zrealizowali wspólnie mieszkańcy kamienicy przy Filtrowej, Instytut Pamięci Narodowej i Wojskowe Biuro Historyczne przy wsparciu Miasta Stołecznego Warszawy.

W okolicznościowym liście prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek odniósł do Małżeństwa Matuszewskich słowa pochodzące z Pieśni XII Jana Kochanowskiego:

„A jeśli komu droga otwarta do nieba, to tym, co służą Ojczyźnie«.(...) Jakże mocno splecione były życiorysy obojga małżonków w ich służbie niepodległej Rzeczypospolitej.

Prezes przypomniał, że ewakuacja polskiego złota do Europy Zachodniej, którą koordynował płk. Matuszewski była kluczowa w utrzymaniu istnienia polskich władz na emigracji:

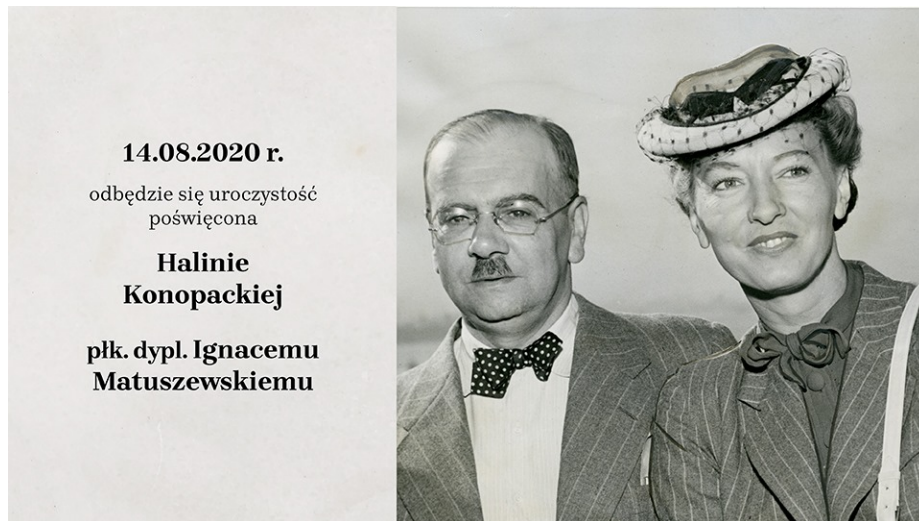
Trudno przecenić zasługi oddane Polsce przez pułkownika Ignacego Matuszewskiego w jego misji ewakuacji polskiego złota do Europy Zachodniej. Dodajmy – misji, od której powodzenia w dużym stopniu zależało podtrzymanie istnienia polskich władz poza podbitym przez najeźdźców krajem. Można powiedzieć, że jego misja przyczyniła się do kontynuowania przez Polskę wojny po wrześniowej katastrofie.

Na zakończenie w swoim liście dr Jarosław Szarek poprosił o kultywowanie pamięci o bohaterach:

W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej zwracam się do uczestników uroczystości odsłonięcia tablicy Haliny i Ignacego Matuszewskich: niech myśl o nich pozostanie w sercach żyjących i ich wdzięcznej pamięci.

Następnie delegacja składająca się z organizatorów przedsięwzięcia oraz członków rodziny państwa Matuszewskich odsłoniła tablicę na fasadzie budynku. Upamiętnienie poświęcił JE ks. bp gen. bryg. dr Józef Guzdek. Na zakończenie uroczystości delegacje złożyły wieńce i kwiaty – wyraz hołdu i pamięci o bohaterach naszej wolności.

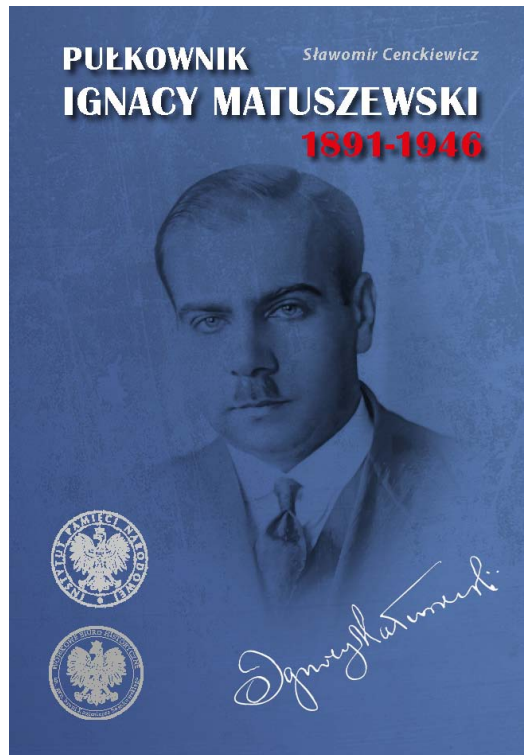
W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele Instytutu: Adam Siwek – dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN, Joanna Piskorz – zastępca dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN, dr Mariusz Żuławnik – zastępca dyrektora Archiwum IPN, dr hab. Dariusz Rogut – dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi, a także goście, m.in. Wojciech Kolarski – minister w Kancelarii Prezydenta RP, dr hab. Andrzej Zybortowicz – doradca Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Marcin Ociepa – sekretarz stanu w MON, Jan Józef Kasprzyk – szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Robert Kostro – dyrektor Muzeum Historii Polski, Andrzej Kraśnicki – prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego

Ignacy Matuszewski (1891–1946) to jeden z najwybitniejszych, a zarazem najbardziej niedocenianych polityków polskich XX wieku. Pułkownik Wojska Polskiego, dyplomata, minister, utalentowany publicysta i polemista, współpracownik Józefa Piłsudskiego, który po śmierci marszałka znalazł się w opozycji do obozu rządowego.

Studiował m.in. filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim, architekturę w Mediolanie i prawo w Dorpacie (obecnie Tartu w Estonii). Po wybuchu I wojny światowej został zmobilizowany do armii rosyjskiej. Pod koniec 1917 roku rozpoczął służbę I Korpusie Polskim gen. Józefa Dowbór-Muśnickiego; później został też członkiem Komendy Naczelnej Polskiej Organizacji Wojskowej w Kijowie. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości pracował m.in. w II Oddziale Naczelnego Dowództwa, którego w 1920 roku został szefem. W latach 1924–26 był attaché wojskowym w Rzymie, a później m.in. ministrem skarbu.

We wrześniu 1939 roku kierował ewakuacją polskiego złota. We Francji nie został jednak przyjęty do formującego się Wojska Polskiego. W 1941 roku przybył do Nowego Jorku. Należał do inicjatorów powołania Komitetu Amerykanów Polskiego Pochodzenia i Instytutu Józefa Piłsudskiego, którego w latach 1944–46 był wiceprezesem. Zmarł w 1946 roku w Nowym Jorku. Szczątki Ignacego Matuszewskiego zostały sprowadzone do Polski, 10 grudnia 2016 r. spoczęły w kwaterze żołnierzy wojny 1920 roku na warszawskich Powązkach Wojskowych.

DO POBRANIA: [Sławomir Cenckiewicz, Pułkownik Ignacy Matuszewski 1891-1946, Warszawa 2017](#)

POLECAMY: [Ignacy Matuszewski, Nie ma wolności bez wielkości. Pisma wybrane, t. 1: 1912-1942; O Polskę całą, wielką i wolną. Pisma wybrane, t. 2: 1943-1946](#)

Halina Konopacka urodziła się 26 lutego 1900 r. w Rawie Mazowieckiej. 92 lata temu na igrzyskach w Amsterdamie zdobyła dla Polski pierwszy złoty medal olimpijski, a we wrześniu 1939 roku, wraz z mężem Ignacym Matuszewskim, dowódcą i inicjatorem akcji, ratowała przed Niemcami tony złota ze skarbcza BP – mówiono o niej „podwójnie złota”. „Jedyne moje atuty to dobre poczucie, gaz i szalona chęć zwycięstwa – chęć zwycięstwa tak wielka, że prawie pewność [...]. Moja mała biało-czerwona chorągiewka z boiska musi wyrosnąć w wielki sztandar i zawisnąć na najwyższym maszcie”.

Pierwsza polska dama lekkoatletyki, dyskobolka, narciarka, oszczepniczka, płotkarka, koszykarka, tenisistka, automobilistka,. Dorastała w mieszczańskim domu, w którym dbano o odpowiednie wychowanie i wykształcenie dzieci. Ze sportem zetknęła się jako studentka filologii na Uniwersytecie Warszawskim. Od początku kariery sportowej była członkinią stołecznego AZS.

Halina Konopacka zmarła 28 stycznia 1989 w Daytona Beach w USA. W 1990 roku jej prochy spoczęły na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie. Została odznaczona: Orderem Orła Białego (pośmiertnie, 2018), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989), Złotym Krzyżem Zasługi (1929), Srebrną Odznaką Orderu Zasługi PRL (1978, w 50. rocznicę olimpijskiego zwycięstwa)

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Halina Konopacka (źródło: NAC)

Halina Konopacka

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Halina Konopacka (źródło: NAC)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Relacja